

چه کسی و با چه شرایطی می‌تواند به تحدی قرآن ورود کند؟

حجت‌الاسلام نجارزادگان ضمن ارائه توضیحاتی درباره پژوهش اخیر خود با عنوان «تحلیل همانندناپذیری (اعجاز) قرآن»، به تبیین جایگاه تحدی قرآن و لوازم پاسخ‌گویی به آن پرداخت.

حجت‌الاسلام نجارزادگان ضمن ارائه توضیحاتی درباره پژوهش اخیر خود با عنوان «تحلیل همانندناپذیری (اعجاز) قرآن»، به تبیین جایگاه تحدی قرآن، به لازم پاسخ‌گویی به آن پرداخت. حجت‌الاسلام و المسلمین فتح‌الله نجارزادگان، استاد پردیس قم دانشگاه تهران در گفت‌وگو با [خبرگزاری بین‌المللی قرآن](#) (ایکنا)، از اتمام نگارش یکی از آخرین آثارش با عنوان «تحلیل همانندناپذیری (اعجاز) قرآن» خبر داد و به بیان نکاتی در باب این اثر و مباحث مطرح در آن پرداخت.

نجارزادگان عنوان «همانندناپذیری قرآن» را ناظر به معجزه بودن قرآن خواند و گفت: ما در این پژوهش سعی کرده‌ایم که با نگاه جدیدی به بحث اعجاز قرآن بپردازیم و تا آن جا که من اطلاع دارم، حداقل 30 درصد این کار که به فرآیند تحدی و معیارشناسی مثلث اختصاص یافته، ابتکاری و نوآورانه است.

تلاش برای پر کردن خلأ اعجاز قرآن از نگاه خود قرآن و تبیین فرآیند تحدی

وی عنوان کرد: در حوزه اعجاز قرآن، مباحث متعددی مطرح است؛ از ضرورت معجزه گرفته تا ابعاد و ویژگی‌های اعجاز قرآن و تاریخ اندیشه درباره اعجاز قرآن. این‌ها مباحثی است که کمابیش مطرح بوده و هست، اما به نظر من جای دو بحث عمده خالی بوده است. یکی از این مباحث، تبیین ژرف‌تر اعجاز قرآن از نگاه خود قرآن است. این بحث در واقع در پاسخ به این دغدغه مطرح می‌شود که اگر ما از خود قرآن بپرسیم به چه دلیل معجزه هستی است، قرآن چه می‌گوید؟ البته این موضوع قبلاً هم موضوع پژوهش‌ها بوده است، اما من سعی کردم به شکل گسترده‌تر به آن بپردازم.

نجارزادگان با اشاره به بحث دیگر خود در این پژوهش، بیان کرد: این بحث و این موضوع که کاملاً ابتکاری است، بحث فرآیند تحدی است. در این جا، محور و پرسش این است که اگر قرآن تحدی کرده و فرموده که اگر می‌توانید مثل من را بیاورید، چه کسی و با چه شرایطی می‌تواند وارد این تحدی شود، یا به تعبیر دیگر چه گام‌هایی را به طور منطقی باید پیمود تا به تحدی هر معجزه‌ای از جمله معجزه قرآن رسید.

استاد علوم قرآن و حدیث پردیس قم دانشگاه تهران بیان کرد: در این جا بحث این است که چه گام‌هایی باید برداشته شود تا به باور به همانندناپذیری قرآن رسید و همچنین این‌که اگر کسی بگوید می‌خواهم چیزی مانند قرآن بیاورم، این شخص به لحاظ منطقی چه چیزهایی را باید پشت سر بگذارد تا به این تحدی برسد.

وی ادامه داد: در یک مثال ساده، این‌گونه می‌توان توضیح داد که اگر کسی مدعی است و می‌گوید من در گشتی و در فلان وزن رقیبی ندارم و در مقابل او کسی پیدا شود و بگوید من رقیب تو هستم و می‌توانم با تو رقابت کنم، این رقیب باید چه شرایطی را داشته باشد و آیا همین ادعای او که می‌تواند رقابت کند، کافی است یا باید ببیند که طرف او چه نوع مبارزه‌طلبی‌ای کرده است و در چه نوع و سطح و چه وزنی است. حرف این است که او باید این شرایط را در نظر بگیرد.

مقدمات و شرایط تحدی

نجارزادگان با بیان این‌که برای آوردن یک سوره مانند قرآن باید ابتدا شرایط رقابت موجود باشد، اظهار کرد: هر فردی نمی‌تواند بدون مقدمه بگوید که من می‌خواهم سوره‌ای مانند قرآن بیاورم، بلکه باید شرایط آن را فراهم کند. به عنوان نمونه اگر کسی اعتقاد به خدا نداشته باشد و بگوید من خدا را قبول ندارم و در عین حال بخواهد سوره‌ای مانند قرآن بیاورد، می‌گوییم که شما که اصلاً به خدا اعتقاد ندارید، لازم نیست با قرآن تحدی کنی و سوره‌ای مانند قرآن بیاوری، چرا که مشکل تو اصلاً این نیست و باور به خدا و عدم باور به خدا یک بحث عقلانی است و در این جا موضوع تحدی قرآن مطرح نیست.

این مدرس علوم قرآن و معارف اسلامی افزود: چنین شخصی اصلاً از لوازم تحدی آگاه نیست و اگر درباره قرآن شک دارد یا منکر است، باید با دلیل عقل با او بحث کرد.

وی عنوان کرد: همچنین برای مثال، کسی که خدا را قبول دارد و به انبیاء گذشته و غیر از پیامبر اسلام(ص) و به تورات و انجیل اعتقاد دارد، اما می‌گوید قرآن را قبول ندارم و پیامبری پیامبر اسلام(ص) را نمی‌پذیرم و می‌خواهد با قرآن تحدی کند، چنین شخصی هم از لوازم تحدی آگاه نیست؛ چرا که تحدی برای او هم مطرح نیست تا بخواهد تلاش کند ماندی برای قرآن بیاورد، بلکه باید به او هم گفت «حکم الامثال فی ما یجوز و فیما لایجوز واحد» و باید بر اساس این قاعده عمل کنیم.

نجارزادگان عنوان کرد: کسی که می‌خواهد سوره‌ای مانند قرآن بیاورد، باید به فرآیند تحدی توجه کند و ببیند که جایگاه خود او و جایگاه رقیب او یعنی قرآن کجاست و بعداً وارد میدان رقابت با قرآن شود.

وی با اشاره به طرح بحث «معیارشناسی مثلث» که در همین اثر مطرح کرده است، گفت: برای موضوعی که مطرح شد، لازم بوده است که بحثی تحت عنوان معیارشناسی مثلث هم تبیین شود تا مشخص شود که این مثلث چیست و اگر فرضاً کسی سوره‌ای آورد، با کدام معیار می‌شود تشخیص داد که این سوره مثل سوره قرآن است. این‌ها بحث‌هایی است که هم در محتوا

و هم در ساختار آن‌ها مسیر جدیدی پیموده شده است و به شکلی ابتکاری در این پژوهش مطرح کرده‌ایم. وی با بیان این‌که این پژوهش را انتشارات سمت به چاپ خواهد رساند، گفت: پژوهش و نگارش این کتاب تحت عنوان «تحلیل همانندناپذیری (اعجاز) قرآن» به اتمام رسیده و یک مرحله از داوری آن هم پشت سر گذاشته شده و در انتظار مراحل دیگری از داوری است و بعد از آن چاپ و منتشر خواهد شد.